

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

8DE ÅRG.

DEN 21 OKTOBER 1906.

N^Ö 3

Foto, Malmberg, Sthlm.

Kliché: Kem. A.-B., Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg.

C. O. TAUBE.

GREFVE. F. D. DISTRIKTSCHIEF VID STATENS JÄRNVÄGAR.

Distriktschefen vid I distriktet grefve Carl Oscar Taube, som den 1 okt. d. å. efter 34 års tjänst lämnade statens järnvägar, torde vara den sista af de mer betydande och framträdande järnvägsmän, som under längre tid erfarit svenska statsbanenäts kolossala utveckling och som själf innehafvade en befattning, hvars natur kom innehafvaren att spela en mycket framstående roll vid våra statsjärnvägars vidlyftiga och svåra skötsel.

Trafikdirektör vid I distriktet sedan 1884, blef han vid statsjärnvägarnes omorganisation distriktschef vid samma distrikt och har sedan i 22 års tid ledt det samma.

Härtill var han också mer än andra den rätte mannen och han har nu vid afgången en lång och hedrande järnvägstjänst bakom sig.

Officer 1863 antogs han vid statens järnvägar som elev 1872, blef sedan i rask följd stationsskrifvare 1873, stationsinspektör vid Bankeberg samma år, vid Falköping 1874, trafikdirektörsassistent 1875, trafikdirektör 1884 och slutligen distriktschef 1898.

Denna gradpassering, som inte precis i regel praktiserades under statsjärnvägarnes forna och mer slentrianmässiga skötsel, gaf grefve Taube en rik personalkännedom och en god inblick i järnvägspersonalens lif, allt erfarenheter, som han förstod att draga nytta af när han som trafikdirektör och distriktschef blef en ledande och mycket betydande man inom järnvägen. Hans inflytande sträckte sig också långt utom det distrikt han ledde. I järnvägsstyrelsen under generaldirektörerna Cronstedts och Nordströms dagar vägde hans ord tungt och mångt viktigt afgörande, särskildt inom trafikafdelningen, torde icke ha skett utan hans hörande och gillande.

Med sitt klara och skarpa förstånd fattade han också mycket snart själfva sakens kärna och ett hastigt genomgående af föreliggande skrivelser satte honom snabbt i stånd att fatta sitt beslut. Han var ingen älskare af juridiska spetsfundigheter och hårklyfverier, utan sökte om möjligt åstadkomma det bästa af saken, speciellt när det gällde sådant som berörde järnvägspersonalens lägre grupper, som alltid i honom hade en varm och värtalig målsman för sina önskemål.

Bland de talrika lägre järnvägsmännen inom distriktet var han mycket afhållen för sin omtanke och rättvisa och särskildt torde han på sista tiden mer än andra vederbörande insett tidens kraf på humanitet gentemot underlydande och på drägligare existensvillkor för desamma. Hans uppträdande vid den sista stora lönekonflikten inom statsjärnvägarne torde mer än annat bidragit till att lugna och förlika, något hvarför han också fått uppbära varma och erkännande ord från alla håll. Vid afskedsfästen för honom på Grand Hotell den 9 d:s fick han mottaga, såväl från hög som låg, talrika bevis på att man satt stort pris på hans gärning. Många vackra och erkännande ord riktades mot honom och särskildt typiskt framkom ofta det i detta samband smickrande epitetet "vår grefve".

Grefve Taube har på ett aktivt sätt deltagit i vårt politiska och kommunala lif.

Han är ledamot af Riksdagens första kammare sedan 1898; af statsutskottet sedan 1903; af stadsfullmäktige i Stockholm sedan 1891; tillhörde drätsel-nämndens första afdelning mellan 1893—1904 och 1901 års bangårdskommitté samt är slutligen vice ordförande i direktionen för statens järnvägstrafiks pensionsinrättning sedan 1899.

Som stiftare och vidmakthållare af järnvägsmännens lifförsäkringsförening har han nedlagt ett oegennyttigt och betydelsefullt arbete. Personligen en älskvärd och behaglig man åtnjuter han inom järnvägsmannakretsar ett stort anseende.

Grefve Taube är major i armén. Som yttre utmärkelser hafva tillfallit honom många ordnar och han är säkerligen vår mest ordenssprydda järnvägsman.

E. D.

FRÅN SVENSKA SCENER.

I operaensemblen har, som bekant, af skilda anledningar uppstått stora luckor vid detta spelårs ingång. De disponibla krafterna äro långt ifrån fulltliga och delvis otillräckligt pröfvade. Nu har fröken *Märta Petrini* återbördats till den scen, där hon debuterade och tog sina första steg mot ryktbarheten. Hennes första uppträdande egde rum i "Muntra fruarna".

Fröken Petrini debut på Stockholms opera, ägde rum år 1890 i *Lakmé* efter en längre studietid i Paris. Hon gjorde lycka i rollen och uppträdde efterhand i flera operor. Sedermera blef hon engagerad vid Opéra comique i Paris, men återvände på hösten 1895 till Stockholm, hvarefter hon uppträdde i en massa roller. Men intrigspelet bakom operans kulisser dref henne åter härifrån.

Under de mellanliggande åren har hon varit anställd vid Italienska operan i Petersburg, i Leipzig, där hon efterträdde den framstående koloratursångerskan fru Baumann, samt i Düsseldorf. Under de senaste två åren har fröken Petrini uppehållit sig i Rom, där hon hufvudsakligast sjöng inom societeten, där hon introducerats af friherrinnan Bildt.

Efter denna långa odysse har hon nu, som sagdt, återkommit till hemlandet för att bära upp fru Carolines Östbergs fallna mantel.

MÄRTA PETRINI.

Klädde: Bengt Sjöberg

.to. L. A. S. DAG.

F. d. vice amiralen i flottans reserv Carl Philip Samuel Virgin afled den 8 oktober i Helsingborg.

Philip Virgin var son af kammarherren Vilhelm Virgin och hans maka född Bonde och föddes den 31 jan. 1824. Efter att ha genomgått krigsskolan vid Karlsberg, utnämndes han år 1846 till sekundlöjtnant i flottan. 1849 blef han premiärlöjtnant och deltog som adjutant hos konteramiral K. A. Virgin under dennes beskickning till Paris 1855. 57—59 var han anställd i engelsk krigstjänst och utmärkte sig så vid stormningen

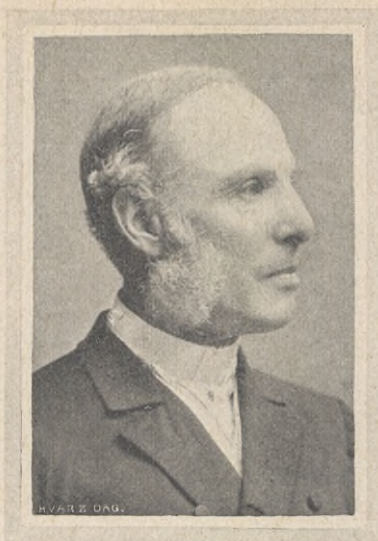

Foto. Piorman, Stockholm.

Klubb: Bengt Skjerve, arr.

C. PH. VIRGIN. †

af Kanton och befästningarna vid Peihofloden, att han vid hemkomsten erhöil medaljen för visad taperhet till sjös.

1861 utnämndes han till kaptenlöjtnant, blef 67 major vid skärgårdsartilleriet och chef för artilleriexercisskolan i Stockholm, kommandant vid Stockholms station 71—74, kommandör 74, konteramiral 75 och slutligen viceamiral 89. Afsked 94.

Amiral Virgin var en af vår flottas mäst framstående män under senare delen af 1800-talet och var känd och uppburen i vida kretsar.

EXPORTFÖRENINGENS EXPORTTARIFFKOMMITTÉ.

EXPORTFÖRENINGENS EXPORTTARIFFKOMMITTÉ. Vi namnteckna från vänster å foton: Herrar disp. V. Folin, d:r Hallberg, dir. John Hammar, vice ordf. (stående). Disp. C. Sahlin, ordf., d:r Ahlberg, sekr., dir. Edström, bruksäg. I. Svensson, grossh. J. A. Hertz (förkämpe för Göteborgs frihamn.)

Den af Sveriges Allmänna Exportförening tillsatta kommittén för den viktiga frågan om nedsatta frakter å statens järnvägar för svenskt exportgodis har i lördags afslutat sina arbeten, och dess betänkande har med rätta väckt stort uppeende genom sitt grundliga, sakliga och intresseväckande innehåll. Kommitténs ordförande har varit disponenten Carl Sahlin på Laxå, vice ordförande exportföreningens direktör John Ham-

mar och sekreterare fil. d:r Nils Ahlberg. Öfriga medlemmar äro led. af Riksd. F. K. disponenten Victor Folin, led. af Riksd. A. K. bruksägaren Ivan Svensson i Skyllberg, direktör J. S. Edström, Västerås, fil. d:r Ivar Hallberg och grosshandlaren J. A. Hertz i Göteborg, som dessutom ställt det belopp till exportföreningens förfogande som användts för kommitténs omkostnader.

STOCKHOLMSBILDER FÖR DAGEN.

Inom den eljes så fridsamma *Timmermansorden* ha under den senaste tiden ganska häftiga diskussioner ägt rum. De ha gällt huruvida orden skulle antaga ett af kapten Allan Abenius inlämnadt köpeanbud på ordens vidsträckta, välbelägna tomter inom Stockholms stad, det s. k. Eriksbergsområdet. Anbudet gick löst på 5,622,000 kr. och ändock skulle vissa delar undantagas för ordens räkning samt

en del partier afstås åt Stockholms stad för stadsplaneregleringens genomförande inom detta distrikt. Vid anställd votering har orden emellertid med öfver-

väldigande majoritet förkastat köpeanbudet. — Vi meddela här ofvan fotografier af det nuvarande gamla ordenshuset och ett perspektiv af tomtområdet.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

TIMMERMANSORDENS HUS.

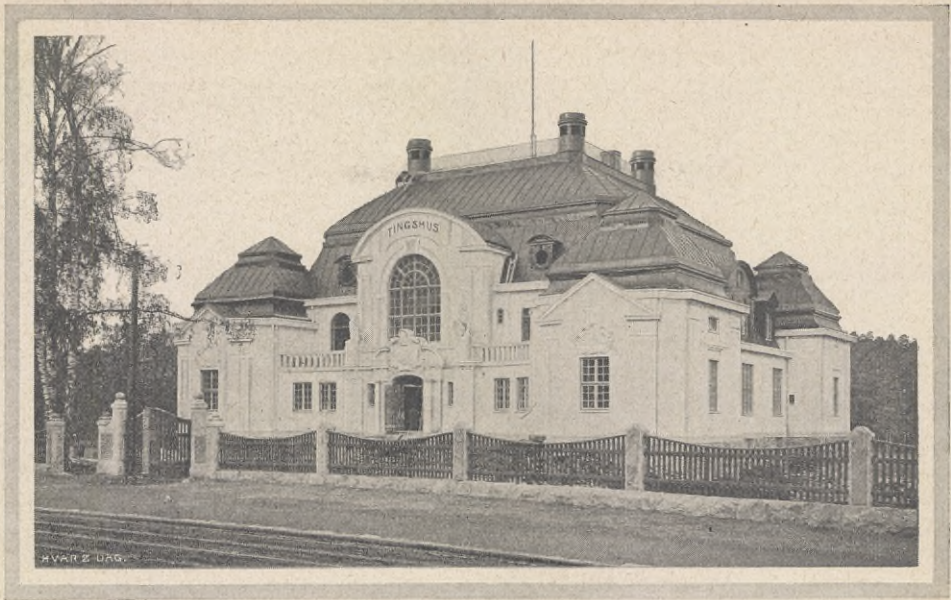

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Skilm.—Gbg.

EN VY ÖFVER ERIKSBERG, TIMMERMANSORDENS MYCKET GOUTERADE TOMTOMRÅDE.

För Danderids, Åkers och Värmdö skeppslag samt Sollen-tuna o. Färentuna härads har nära Stockholm uppförts en anmärkningsvärdt vacker nybyggnad. Den är ritad af arkitekterna Ullrich & Hallquist i Stockholm och kunde i yttre måtto snarare tänkas som ett sagoslott än som Södra Roslags domsagohus.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

MÄRKLIGARE NYBYGGNAD: Södra Roslags domsagas tingshus.

Man är betänkt på att använda den af Stockholms stad inköpta byggnad vid Slottsbacken, där den gamla restaurangen Skomakarekällaren är inrymd, till nya lokaler åt öfverståthållarämbetets kansli, stadsfogdeexpeditionen m. fl. verk. Huset ter sig i närvarande stund sålunda som vår bild visar, men skulle, om förslaget kommer till utförande, undergå en betydande om- och tillbyggnad samt renoveras från källaren till vindsvåningen. Med Skomakarekällaren, en restaurang i den gamla stilen, bortgår ännu ett af minnena från Stockholms äldsta stadsdel, staden inom broarna.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

ETT STOCKHOLMSMINNE.

Vaktjänstgöringen inom Stockholm med ty åtföljande "vaktparad" har hittills bestridts af Svea och Göta lifgarder samt om lördagarna af Svea ingenjörkår. Nu skola äfven Lifgardet till häst och Flottan tura om med de öfriga garnisonerade regementena. Vi meddela härmed en fotografi af en tropp ur Lifgardet till häst på sin första vaktparad.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

HÄSTGARDETS FÖRSTA VAKTPARAD-TJÄNSTGÖRING.

Foto. Ranch, Varberg.

FRÅN SVENSKA KENNELKLUBBENS FALTPROF MED HÖNSHUNDAR.

Kliché: Bengt Silfverparre.

Foto. Clason, Göteborg.

DET FÖRTRÄFFLIGA ÖRGRYTE-FOTBOLLSLAGET, som under hösten vunnit ett flertal betydande segrar, äfven öfver danskt lag, ehuru de vid en täflan den 14 oktober i Göteborg blefvo besegrade af ett annat i full träning varande danskt lag. De duktiga Ö. I. S.-arne skola dock sannolikt efter någon ytterligare träning — tillfölje värnpliktsjämsgöring försummad — veta att taga revanche.

Foto. Kihlbaum, Sundsvall

Kliché: Bengt Silfverparre.

KOLLISSION I SUNDSVALLS HAMN: Norske ångaren Rebekka blef för några dagar sedan vid 9-tiden på kvällen i Sundsvalls hamn påseglad af ångaren Carl från Malmö. Anledningen till olyckshändelsen är svårklarlig. Kaptenen å Carl signalerade tvenne gånger back och ordern repeterades ordentligt å maskintelegrafan, men lika fullt sattes maskinen i rörelse framåt.

Dessa prot ha pågått utanför Varberg därvid ett stort antal jagtintresserade sportsmän närvaro. Vi namnteckna följande funktionärer: hofjägmästaren greve A. P. Hamilton, fullmäktig (1) samt kammarherren frih. Fredrik von Essen (2) och bankdirektör Hedenlund (3), prisdomare.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

Kliché: Bengt Silfverparre

EN FAMILJGRUPP AF GORILLOR FRÅN SYD-KAMERUN nyligen förvärfvad till Riksmuseum i Stockholm. De vackra exemplaren äro för 12,500 mark inköpta från Hamburg.

JÄRNVÄGSOLYCKAN I ITALIEN.

HVAR 3 DAG.

Efter fotografi.

VY AF OLYCKSPLATSEN: Romexpressen från Milano urspårade nyligen nära Piacenza. Flera personer dödades och en mängd skadades. T. h. synes banvaktarstugan utanför hvilken urspåringen skedde.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stilm.—Gbg.

HVAR 3 DAG.

Efter fotografi.

STORA ÖFVERSVÄMNINGAR I SPANIEN. Man söker efter drunknade.

Kliché: Bengt Silfversparre

ALFRED HEDENSTIERNA.
F. 1852.

Käre Mari Mihi!

*Låt ter sig Din vän Sigurd nittonhundrade.
Hurdan tröttsen? Ja, det kan jag verka.
Jag hoppas småkall och i de allra.
Men bebyggast mera trofast eller småkallare.*

Hufvudstadens jätteorkester af skramlande kärror, automobilrytande, spårvagnspinglande, af människosorl, hundskall, hammarslag, af alla dessa falska ackord, som ingå i den tusenstämmiga trafikorkestern spelade oafbrutet på torg och gator, på gränder och gårdar. Men jag vill gärna tro att där blef stilla en sekund i Smålands steniga björkhagar, att oktoberstormen slutade att slita i de gula löfven, att prasslet i den frusna vassen domnade bort och att de små skogssjöarna lågo grumladt blanka som en julimorgon, att plogen stannade på halfva fältet och att tröskverkets surrande icke hördes den sekund, då Sigurd ingick i tystnaden.

Halfblind, bruten af plågor, trött på arbete och strider, mätt på beröm och ryktbarhet, mätt också på tadel och afund har de svenska hemmens diktare inträdt i det fadershus dit han länge längtat.

De svenska hemmens diktare — ja, hvem var det någonsin så som han! Han älskade sitt land med en värme, som tager sig uttryck i dessa otaliga berättelser han strödde omkring sig och som mottogos af en publik, så talrik, att ingen inländsk pännans man kunnat berömma sig af en sådan skara trogna. Men framför allt älskade han sin väna, karga småländska fosterbygd på ett sätt som de senare årens hufvudstadsvistelse aldrig kunde motta. Alltid påpekade han sitt främlingskap i Stockholm och blef aldrig andligen rotad där.

Alltid komma också hans skildringar från skogarnas djupa revir, från insjöstrand, från herrgårdar och kojor att vara lefvande ibland oss. Ty det kynne, som där ger sig sådana präktiga uttryck är så besläktadt med det rent nationella, det som rör sig i hvarje svenskt sinne, att generation efter generation kommer att gå tillbaka dit för att känna igen sig själf.

Han kände sitt folk, kände dem alla såsom det så väl sagts nu vid hans bortgång: "Soldaten i sitt rödmålade torp framme i skogsbrynet, patronen på herrgården med det brutna taket, bonden i huset med de hvita fönsterramarna, handelsmannen i byn och backstusittaren borta på mon. Han hade lefvat bland detta folk och vuxit sig in i dess förhållanden. Därför kunde han mästerligt skildra dess lif. I hälg och söcken, under hvardag och vid fäst."

Sigurds första framträdande ägde rum i den nationella dekadensens och den flacka kosmopolitismens brytningsdagar. Kärnasund såsom han var till hela sin läggning, en jätte i kraften, drog han blankt emot dessa sjuka världsförbättrare, mot den modärna s. k. stora kärleken, hvilken förutsätter att åtminstone den ena af parterna är gift. I stridens hetta gaf han ofta hugg, som han kunde besparat sig — det är sannt — men det ärliga mod, med hvilket han svängde sitt svärd för hem och hård gör honom till en af våra hjältar. Fienderna sparade honom inte häller, "humoristen från Växiö" blef en skottafla för tusen pilar. På alla sätt sökte man komma honom till lifs. Man misslyckades dock, och tröttnade.

Humorist i sin diktning, var han det också i sitt lif. Han skämtade t. o. m. med sina egna krämpor.

— Hur är det med dig, sporde jag en gång, då jag vid ett tillfälligt stockholmsbesök mötte honom på Sturegatan.

— Jo, sade han med sin egendomligt gälla stämma, jo, jag mår alldeles briljant. Om dagarna sitter jag och skriver humoresker och om nätterna ligger jag och vrider mig i ischias.

Det har sagts att Sigurd var allt för känslig för kritik och endast ville höra beröm. Sådant är missuppfattning. Sigurd kände själf svagheter i sitt författarskap och vidgick dem ofta själf. På en stor studentfäst för sju år sedan sade Sigurd bland annat i ett tal, att den, hvilken liksom han fått under åratals och med en arbetsdag af fjorton timmar knoga både som journalist och skriftställare, både med att skriva för dagen och för framtiden, den människan blir aldrig hvad den kunnat bli, den lär sig att inse sin egen begränsning på samma gång den tömmer alla sina krafter för att krossa de hinder, som innestänga.

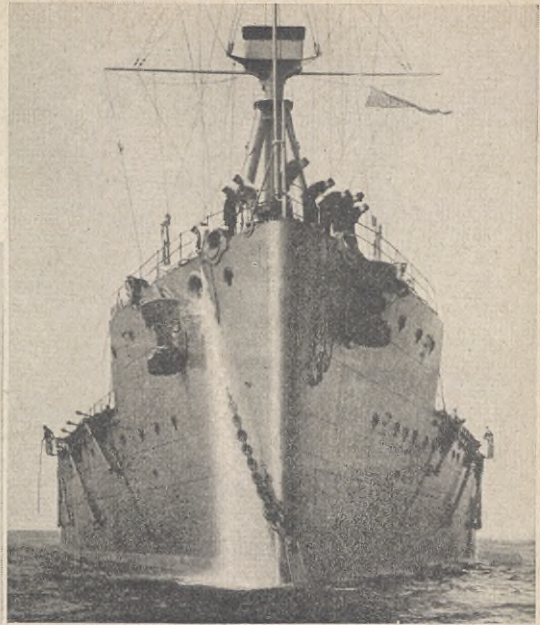
Vid Alfred Hedenstiernas bår höres ej belackarnes smattrande stenränn. Från fiendernas läger höras en missljud. De förstodo till slut att de ändå innerst voro hans vänner, af samma blod, svenskar såsom han och att han agade därför att han älskade. Det är frid öfver hans minne. Kämpen där ytterst till höger hedras i döden. Inför dess tysta majestät ropas: ned med vapnen!

De som kunde skratta och gråta, de voro Sigurds folk. Otaliga gånger har han lockat oss till löje, en gång till tårar — då han gick...

Mari Mihi.

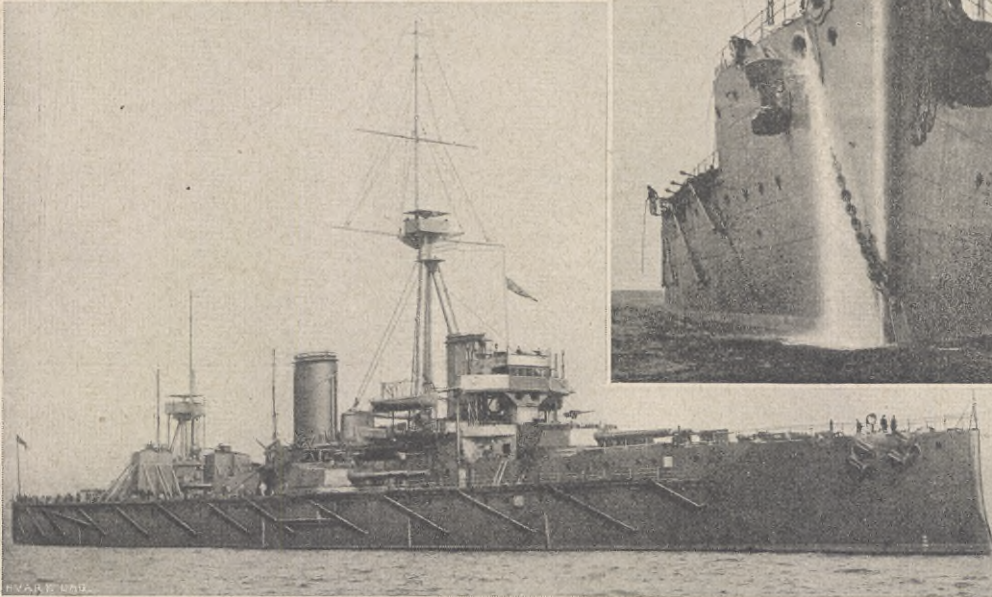
ENGLANDS NYASTE SLAGSKEPP

“Dreadnought“ är typen för de slagskepp som den närmaste framtiden skall tillföra den engelska marinen. Dess byggande har omfattats med utomordentligt intresse af alla mariner, och typen betecknar, sedan den nu lär ha fullt bestått provvet, en revolution på pansarfartygens område. Dreadnought, som byggts på den korta tiden af tolf månader, har ett deplacement af 18000 ton och är armerad med tio fruktansvärda 12-tumskanoner. Trycket af en bred-

DREAD-
NOUGHTS
OVANLIGT
HÖGA
FÖRSTÄF.

Manskapets
skans är dock
ovanligt nog
icke inrymd
i fören utan
akterut.

Efter fotografi.

PANSARSKEPPET »DREADNOUGHT».

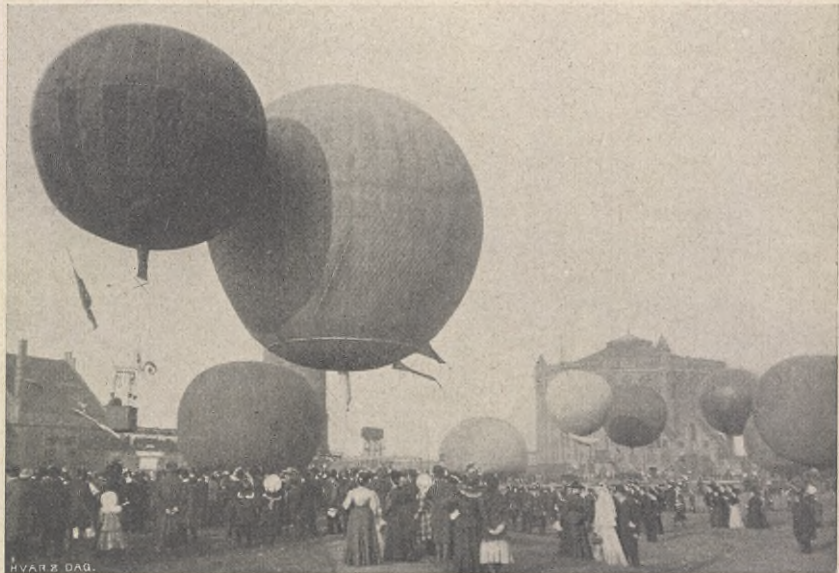
Kliché - Bengt Silfversparre.

sida är oerhördt och intet fartyg har hittills tillnärmelsevis kunnat uthärda något sådant.

Den största hemlighetsfullhet har vid byggandet iakttagits.

INTERNATIONELLA BALLONGTÄFLINGARNA I BERLIN.

Till firande af “Berliner LuftschiFFervereins” 25-års jubileum ha stora aeronautiska täflingar ägt rum. Först försiggick en ballong-automobiltäflan, därvid 4 militär-ballonger startade, hvar och en förföljd af 4 automobiler. Ballongerna landade i trakten af Wittstock inom två timmar, därvid en af dem tillfångatogs. I söndags uppgingo slutligen 17 stora ballonger från olika länder, och togo riktning mot Schlesien och Ryssland. Ännu vid tidningens prässläggning tisdags f. m. har intet försports om deras öden.

Efter fotografi.

DE STORA BALLONGTÄFLINGARNA I BERLIN: Startplatsen.

Kliché - Bengt Silfversparre.

FRÅN WILLUMSEN-UTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG.

MED UTTALANDEN OM DEN DANSKE KONSTNÄREN AF ARTISTEN CARL WILHELMSON.

När vi i vårt senaste häfte till porträttet af den danske målaren Willumsen och det korta omnämmandet af hans utställning i Göteborg icke återgävo något af hans arbeten var det närmast med hänsyn till den färglösa reproduktionens oförmåga att på ett tillfredsställande sätt återge originalet. Och då publiken i allmänhet till en början stod helt främmande inför originalet, syntes det oss att reproduktioner som på grund af originalens egenart *måste* bli bristfälliga snarare skulle försvara än underlätta förståelsen. Emellertid, sedan nu kritikern talat, intresserad och ingående, men först och främst sedan konstverken själva haft tid att tala till de konstintresserade, hafva många hårda omdömen hos publiken tystats som förhastade. Man ser nu med andra ögon, och känner sig i tacksamhetsskuld för denna vidgade syn. Man har fått något af den andakt, hvarmed konstnären stått inför sina monumentala uppgifter. Och äfven om man i mångt och mycket står undrande och spörjande, betrifvar man aldrig det allvar hvarmed konstnären griper efter det aldrig helt gripbara.

Då vi togo för gifvet att det skulle vara af största intresse att i den allmänna diskussionen få höra äfven en utföfvande konstnär uttala sig, hafva vi vänt oss till den framstående målaren Carl Wilhelmson i Göteborg, hvilken samtalsvis yttrade ungefär följande:

Willumsen har under lång tid, hvar jag mött ett verk af hans hand, i högsta grad tagit mitt intresse i anspråk, och jag har aldrig glömt det djupa intryck han första gången gjorde på mig. Det är länge sen, om jag minnes rätt i början af mina studier i Paris, som jag första gången såg ett arbete af honom. Om det var på Rose-Croix eller Les Indépendants, skall jag ej kunna säga. Några franska bondkvinnor enkelt hållna i svart, brunt och hvit voro framställda gående i stark rörelse. Taflan shockerade mig egentligen då, och jag fann den besynnerlig, ovan som jag var att se så häftig rörelse framställd i målning, och jag tyckte nästan att figurerna föllo — men glömt den har jag aldrig kunnat, och jag ville nu gärna se den åter någon gång.

Då danskarna för ett par år sen hade sin stora utställning i Göteborg, blef man besviken öfver att ej finna Willumsen med dem. Desto mer glädjande var det därför, då han nu kom och visade en så rik och mångsidig utställning af sina arbeten.

Bergbestigerskan såg jag redan förra våren i Köpenhamn och ehuruväl den äfven der grep mig som ett storslaget verk kommer den ändå mer till sin rätt här, antagligen beroende på bättre belysning. Det är sällan en konstnär med medel och framställningssätt hvilkas enkelhet nära tangera det konventionella, lyckats nå en så kraftig verkan.

Men hvad som mest gripit mig af Willumsens arbeten är i alla fall hans "*Efter stormen*". Där har han hunnit längst i sin strätvan efter denna djupa verklighet, som ligger bakom den reella detaljverkligheten, — den verklighet man vanligtvis räknar med — och uppnått detta just genom det vi kalla osanna färger, som verka harmoniskt genom de oerhördt starka motsättningsarna. Se på den kullstjäpta båten med karaktär af ett människoverk hvad som helst, som på några sekunder förstörts af elementernas raseri — och det lilla barnet som följer kvinnan. Det är en underbar symbol för tröst, hopp och lifvets framtid. Det svärfar något öfver jorden och dess hela rörelse är ljufilig, lugnande.

I behandling af barn och just förmågan att få fram det verkligt barnliga är Willumsen för öfrigt alltid öfverlägsen — det finnes fler prof därpå på utställningen både i skulptur och målning.

Besynnerlig blir han någon gång, då han utställer sina hvad jag vill kalla materialteckningar, som ehuru mycket intressanta för en konstutöfvare att studera knappast kunna göra anspråk på att förstås af eller intressera en större allmänhet.

Willumsen kommer säkerligen att ännu mer uppskattas af en senare tid som tacksamt skall nämna honom banbrytare.

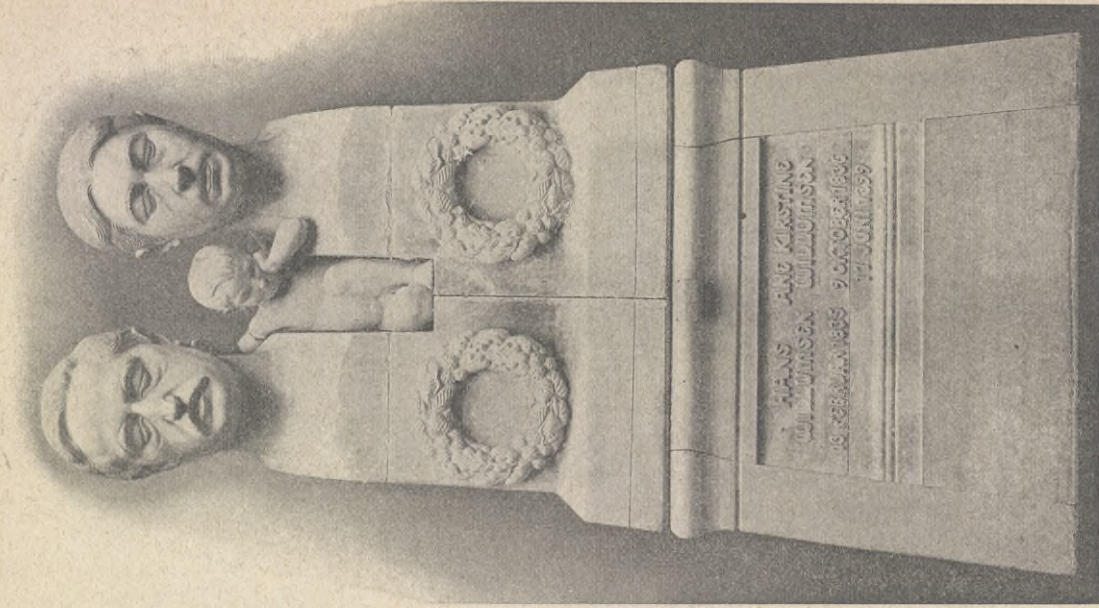

Foto. Jonsson. Öfr.

Klisché: Bengt Sjöberg
GRAFMONUMENT ÖFVER KONSTNÄRENS FÖRÄLDRAR.
Inköpt af Göteborgs museum.

NÅGRA AF
WILLUMSENS
MERA BE-
MÄRKA VERK
Å UTSTÄLL-
NINGEN I
GÖTEBORG.

BERGBESTI-
GERSKA.

*

EFTER STOR-
MEN, SOLUPP-
GÅNG.

*

BERG UNDER
SÖDERNS SOL

»REFLEXION».
Inköpt till Thiels
galleri i Stock-
holm.

*

VÄXTVAS efter
konstnärrens ut-
kast utförd af frö-
ken Plockross.

SKOGSVAS
utförd af Axel
Locher.

†

ITALIENSK
GLAD FLICKA.

Foto. Jönsson, Göteborg

nes hela lif. Som 18-åring spelade hon i Triest Maria Stuart i Schillers skådespel. Hon ansågs likväl på denna tid bäst ägna sig åt lustspelet och var snart en uppburna tolkarinna af Goldonis gestalter.

Att hon rätt uppfattade sin kallelse fick hon ju senare tillfälle att på ett lysande sätt ådagalägga. Hon hade 1847 ingått äktenskap med markisen Capranico del Grillo och samtidigt träd tillbaka från scenen. Men detta tillbakaträdande som aldrig varit fullt frivilligt blef kortvarigt. Och sedan hon återbördats till sin verksamhet skapade hon en rad af "stora" roller hvilka gäfvo henne en berömmelse som nådde öfver hela världen.

Den berömda italienska tragediennen *Adelaide Ristori* har 85 år gammal aflidit i Rom. Hennes föräldrar voro fattiga komedianter och legenden berättar att Adelaide endast var — 8 dagar gammal, då hon första gången på sin fars arm uppträdde på scenen. — Teatern var hen-

ADELAIDE RISTORI, DEN NYLIGEN AFLIDNA TRAGEDIENNEN. Ungdoms-porträtt. — Det senaste porträttet.

SLÄKTEN DAG.

TVÅ TIDSBILDER FRÅN NÖD- OCH OFREDSDAGAR.
FÖR HVAR 8 DAG AF NOVIR,

I.

Det drager en krigshär fram i Tivedsbygden. Det är brödrafejld i landet. Hertig Magnus har satt sig upp mot sin laglige konung Valdemar och fört främmande härar mot sitt fädernesland för att störta sin broder och själf rycka till sig rikets styrelse. Hvad skulle den stränge Jarlen, stiftaren af lag och ordning, säga, om han såge sina söner så handla? Vål kunde man ha mycket mer att säga om konung Valdemars regemente, och nog troddes det, att hertigen handlade på ett förmätet och ärelöst sätt, när han förde främmande krigsfolk mot sin fädernebygd.

Så tänkte och tyckte man i Tivedsbygden, när konung Valdemar kom dragande dit upp med sin här. Sedan han låtit sina män lägga sig i kyrkbyn sände han bud till bönderna, att de skulle komma samman för att rådplåga. Och när de kommit, uppmanades

de att ställa sig under hans fanor och skydda riket mot förmätne inkräktare. Och alla tyckte de, att konungen hade rättvisan på sin sida, och ingen tvekade att taga parti för den angripne konungen, och ethundrafemtio tivedsbönder grepo till vapen och förenade sig med konungens bondehär. Till anförare för dessa nykomna sätte konungen deras främste man, Matts Dag, alla tivedsbönders föredöme och själfskrifne talman. Han var en vis och förståndig man, och när han någon gång gaf sina landsmän ett råd, visste de, att de utan fruktan kunde taga det föreslagna steget.

När kvällen kom, och det blef tyst och lugnt i lägeret, trädde Matts in till konungen i hans tält. Då Valdemar visste att alla bönderna sågo upp till bonden, ville han icke annat än höra honom för att icke stöta sig med de nykomme krigarna, ehuru han eljest helst skulle ha afvisat honom.

— Fem tjänare och en son, alla vapenföra och orädda män, har jag i dag haft med mig till ditt läger, herre

och konung, och med dem vill jag gå i fält mot dina och landets fiender.

— Hvad önskar du i lön för de tjänster, du kan komma att göra mig, afbröt honom konungen, som trodde, att han var en vanlig lycksoökare.

— Åt mig behöfver du ej gifva lön, sade Matts, ej heller åt mina fem tjänare, men för min son ber jag dig bereda en plats i din här. Ej är det min önskan, att du gör honom till en herremän, som med förakt ser ned på oss bönder, men som en ärlig krigare, ville jag gärna se honom och finnes en plats i din hird så gif honom den, en trognare man kan du icke finna.

— Än är min broder Kittelbotaren långt borta, sade konungen skrottande, men om han kommer närmre en dag, är du då säker på, att din son skall veta att göra sin plikt som hirdman?

Då trädde ynglingen, Måns var hans namn, fram till konungen. Han hade stått i närheten af tälten och blifvit vittne till samtalet mellan konungen och Matts.

— Hvad för skäl har du att tro, att jag i farans stund ej skall göra min plikt? frågade han vredgad. Ej vill jag bära svärd åt den som tviflar på min heder. Därmed bröt han sönder sitt svärd och kastade bitarna för konungens fötter.

I stället för att bli förbittrad befallde konungen, att man skulle gifva den manlige ynglingen ett nytt svärd och i honom se en af konungens trogna kämpar.

Detta ögonblick uppfyllde en af ynglingens djärfvaste drömmar, den att af konungens hand få mottaga ett tecken på, att han var en af hans män, men det väckte på samma gång förhoppningar, som skulle blifva svikna förhoppningar.

När det blef dager igen, bröt bondehären upp för att tåga ned mot slättlandet, men konungen och hans ädlingar stannade kvar uppe i skogsbygden och ställde till gästabad och glada dagar. Men bönderna drogo vidare, och ännu visste ingen, hvar Magnus och hans danska här befann sig. I Valdemars läger hade man hört sägas, att Kittelbotaren, som konung Valdemar kallade sin broder, ännu var långt borta.

Så kommo bönderna ner till byn Hofva i Västergötland. De tågade lugna i den tron, att ännu var ingen fara för handen. Men då har Kittelbotaren hunnit fram, och hans danska ryttare härja svårt i de oordnade bondeskarorna. Den förste, som faller, är Matts Dag, som i främsta ledet ryckt fram mot de angripande. När han fallit, blir ordningen än större, den herrelösa armén måste vika för de välrustade fienderna.

I samma stund som bönderna gåfvo vika, föll kronan från den svage Valdemars hufvud, och regeringsbördorna flyttades öfver till Magnus' starka skuldror.

Men när nederlaget var gifvet, sprängde Måns Dag på sin springare till konungens läger för att underätta Valdemar om olyckan. Men ryktet hade redan hunnit dit, och af konung och här såg man ej ett spår. Alla hade flytt, utan minsta besinning. Då bröt Måns sönder det svärd, Valdemar gifvit honom, tecknet på, att han var en man i konungens tjänst. Bitarna af svärdet kastade han på den plats, där konungens tält hade stått. Där hade hans krigarbarba börjat, där skulle den också slutas. Drömmen om krigarrykte fick fara, ynglingen skyndade åter till slagfältet vid Hofva och hämtade där sin faders döda kropp och vände så tillbaka till Tiveden och blef bonde. Men på kyrkogården jordade han sin faders lik och på grafkullen planterade han en fura, ty så hade Matts i lifstiden befallt, att inga främmande träd utan en fura på hans egen skog skulle pryda hans graf. Och den furan blev ej blott en vård öfver en äkta hedersman, den reste sig också öfver den graf,

där en yngling jordat sina krossade ungdomsdrömmar, en yngling, som varit trogen sin laglige konung och därför aldrig vann sin längtans mål.

II.

Man hade nyss firat jul uppe i Tivedsbygden — men en sådan julhelg. Man led brist på sill och salt, och danskarnas krigsskaror hade härjande och plundrande ryckt in i Västergötland. I mannaminne hade man ej lidit sådan nöd däruppe.

För att rådgöra om, hvad som borde göras, hade Tivedsbönderna samlat sig nere vid kyrkan. Denna låg på en höjd omgifven af den af åldriga lindar beskuggade kyrkogården. I dalsänkan nedanför låg en liten skogstjärn, som om sommaren glittrade vackert i solskenet, och där forellerna då och då hoppade öfver vattenytan för att nästa ögonblick åter försvinna med en liten fluga som byte. Våldiga furor och granar stodo ända framme vid stranden. De tillhörde den stora, drömmande skogen, från hvilken älgarna ibland i sommarnatten kommo fram till tjärnen för att dricka. Nästan hvarje graf på kyrkogården hade en åldrig skuggande lind öfver sig. Endast en var utan, men öfver den reste sig i stället en gammal fura. Under kullen med denna majestätiska vård hvilade de afidna medlemmarna af släkten Dag. Den nu lefvande ättlingen af släkten hette Måns efter sin farfader, han som i slaget vid Hofva drömt och sett krossas en dröm om krigarära och ett bragdrikt lif som en konungens hirdman.

Nu stiger Måns Dag upp på sina fäders grafhög och talar till menigheten, som otåligt lyssnar till, hvad han har att säga, ty han har ärfvitsina fäders anseende och äger som de sina landsmäns aktning och förtroende.

— Vi hafva kommit samman, säger han, för att öfverlägga om, hvad som bör göras. Och visst är det sannt och tydligt, att det är af nöden, att vi noga öfverlägga och rådgöra med hvarandra, ty aldrig har det väl varit så svår tid för oss. Lifsmedlen knappa och dyra och därtill fiender i landet; och är det sannt det rykte, som säger, att herr Sten af Sturesläkten, rikets fullmyndige höfding och försvarare, har blifvit slagen och illa sårad vid Bogesund, så hafva vi föga godt att vänta af framtiden. Men likväl, ej var det Tivedsböndernas sed att stå klagande och obesultsamma, när nöd och ofred var i landet. Jag håller före, att vi böra göra allt för att hjälpa och bispringa våra krigskamrater. Ett rykte vet att förtälja, att herr Stens herrelösa armé rycker an mot Tiveden, vår egen bygd. Ej må det om dess allmoge kunna sägas, att den i farans stund ej kunnat skilja vänner från fiender. Nogsamt må danskarne få erfara, hvad den allmoge mäktar, som alltid haft att kämpa mot en hårdbrukad mark med tidiga nattfroster, som söka beröfva jorden förmågan att frambringa det lilla, som bebrukarna nödvändigt måste hafva för att kunna bärga sig. Nog skola danskarna få skäl att ångra att de tagit denna vägen på sitt plundringståg. Hos oss finnes icke någon förrädare, det hoppas och tror jag, och därför skola vi kunna besegra danskarna, oakadt vi äro färre till antalet och ha sämre vapen.

Under det bönderna under högljudda rop ge tillkänna sitt bifall, hinner en afdelning af den flyktande armén fram till kyrkogården och omtalar, att ryktet om olyckan vid Bogesund blott talat allt för sannt. Knappt hinner man få allt färdigt till strid, förrän äfven danskarna hinna fram. Men herr Sten, som förutsett, att nederlaget vid Bogesund skulle kunna inträffa, hade redan före slaget gjort uthugningar uppe i Tiveden. Bakom sina bråtar försvarade sig svenskarne modigt och icke utan framgång. Hade Måns Dag haft rätt i sin förmodan, att Tiveden ej

:: VECKANS ::

S. J. HAMBERG.

Grosshandlaren Svante Johan Hamberg i Hernösand fyllde den 18 okt 30 år. Ordf. i drätselkammaren 54—62, led. af stadsfullm. 62—79, 84—88. Led. af Riksd. F. K. 74—76. Styr.-led. i Norrlands ängl. ass.-för., Norrlands hypoteksför., Hernösands Ensk. Bank, samt led. i Vester-norr-läns hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk.

C. V. R. RYDBECK.

Öfverstelöjtn. Robert Rydbeck fyllde den 21 okt. 60 år. Stud.-ex. 64, und.-löjtn. vid Smålands grenadierbataljon 66, löjtn. 74, kapten 83, major och chef för Smålands grenadierkår 94, öfverstelöjtnant i armén 98, afsked 03. Öfverkontrollör vid brånvins och maldryckstillverknigen 03—06.

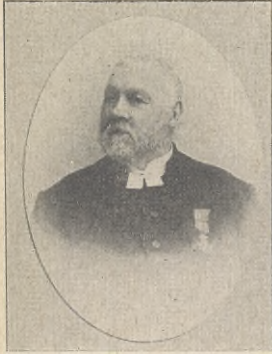
K. A. WALLEMBERG.

Med anledning af Stockholms Enskilda Banks 50 årsdag den 15 oktober meddela vi ett porträtt af bankens verkställande direktör och ledare, Knut Wallenberg. F. 53 och sedan 86 chef för den af fadern stiftade banken. Vi hänvisa till ärg. II:43.

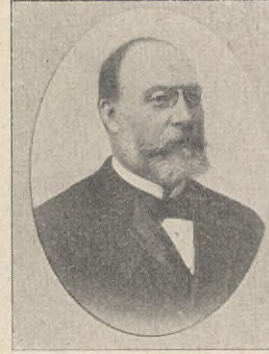
H. W. TOTTIE.

Biskopen Henrik William Tottie i Kalmar fyller den 29 okt. 50 år. Stud.-ex. 74, professor och teol. d.r. vid Uppsala universitet 93, biskop öfver Kalmar stift 1900. Ordf. och led. i en hel del direktitioner och styrelser. V. ordf. i Kalmar stadsfullmäktige. Utgivit skrifter.

J. O. CHRYSANDER.

Sitt guldbrolopp med Svenska kyrkan firade nyligen kontraktsprosten kyrkoherde Johan Olof Chrysanter, och afgick samtidigt ur kyrkans tjänst. Född 31, stud. ex. 50, prästvigd 56, kyrkoherde i Tranevåg 79, i Norra Sandsjö och Wallsjö pastorat sedan 83. Kontraktsprost 90.

W. CARLSON.

Bankdirektör Wilhelm Carlsson, Sthlm, fyllde d. 14 okt. 65 år. Led. af Riksd. A. K. 85—90, anlade Visby Cementfabrik 84, inträdde som verkst. dir. för Arbetarebanken 86, ingick i styr. för Svenska Lifförskningsbolaget 99. C. har tagit verksam del i en hel del industriella företag.

O. PRINTZSKÖLD.

60 år fyllde den 18 okt. förste hofmarskalken Otto Printzsköld i Stockholm. Hellsidesbild jämte utförlig biografi återfinnes i ärg. II:46.

E. M. EKSTRÖM.

Kapten E. M. Ekström i Lund fyllde den 12 Oktober 60 år. Förutvarande direktör för Lunds bryggeri, är han Svenska bryggeriföreningens, södra kretsens, ombudsman. Har varit led. af stadsfullmäktige m. m.

K. E. BOHNSTEDT.

Ryttmästaren, godsägaren Knut Eugene Bohnstedt å Hjelmarsnäs fyllde den 15 oktober 65 år. Officer 63 vid Lif-Regementets husar-Corps, afsked 78. Led. af Riksd. F. K. 87. Innehar en mängd kommunala och enskilda uppdrag. Landstingsman.

C. A. L. CHRISTENSON.

Kommendörkapten Alfred Christenson i Stockholm fyllde den 1 Okt. 60 år. Und.-löjtn. vid Kungl. flottan 68, löjtnant 75, kapten 84, kommandörkapten af 2dra graden 97, inspektör för Navigationsskolorna i riket samma år.

J. STENHOLM.

Bankdirektören Jonathan Stenholm fyllde den 30 sept. 55 år. Stud. ex. 72, e. o. tjänsteman vid Riksbankens Hufvudkontor i Stockholm 78. Verkst. dir. vid Riksbankens afdelningskontor i Gefle sedan 98.

JOHN HERLITZ.

Bruksförvaltaren John Herlitz å Norum fyller den 27 okt. 55 år. Landstingsman och ledamot i länets prövningsnämnda. I styrelsen för Vermlands Folkhögskola vid Molkom. Flera kommunala uppdrag.

PORTRÄTTGALLERI

A. U. QUENNERSTEDT. †

F. d. fördelningsläkaren med. dr. A. U. Quennerstedt, afled den 9 okt. i Stockholm. Han var född i Rydaholm den 8 juli 1832. Led. af krigsvetenskapsakademien. Promoverad hedersdoktor i Lund 1900.

A. T. BERGHMAN. †

Auditör August Timoleon Berghman afled i Malmö den 6 okt. Född 45, stud.-ex. 63, ex. till rikets rättgångsverk 70, auditör i Kronpr. hussarreg. 91, afsked 02, utnämnd till officierde l'Instruction Publique 03. Fransk konsularagent 92. Fattigsakförare och praktiserande advokat.

S. I. NORDIN. †

Innehafvaren af apoteket Storken i Malmö Samue Isidor Nordin afled i Göteborg den 9 okt. 60 år gammal. Farm. kand. 68, apotekare 72, föreståndare för slottsapoteket på Drottningholm 79, apoteksinnehafvare 94. Flitig biografisk forskare, har han utgifvit arbeten i biografi och bibliografi.

S. A. K. NATT OCH DAG. †

Kommendörkaptenen af 2 gr. vid flottan, led. af Riksd. A. K., Svante Kson Natt och Dag afled den 9 okt. 45 år gammal. Flitig sjökrigshistorisk skriftställare och föreläsare.

skulle hysa någon förrädare, hade måhända en afgörande seger kunnat vinnas. Men det fanns en, som stod fienderna bi, och det var kölden. Den banade vägar öfver kärr och sumptrakter, där om sommaren endast älgen kunde komma fram. Danskarna kringingo böndernas förskansningar och därmed var försöket att stänga vägen för fienden fullkomligt misslyckadt. Men många danskar hade likväl stupat under kampen; äfven på den svenska sidan hade manfallet varit stort. Bland de fallna var Måns Dag.

När kvällens stillhet bredt sig öfver kyrkogården, där under dagen larm och strid rasat, öppnades grafven under furan, för att mottaga den sista ättlingen af släkten Dag, äfven han vorden olycklig i sin kamp för det rätta. Det var släktens öde, att alltid tjäna den makt, som gick under. Kanske var det därför, att den svagare parten oftast var den, som hade rättvisan på sin sida.

Det var med sorg i hjärtat, bönderna lade sin älskade höfding ned i den frusna jorden. Nu var nöden större än någonsin.

De kala träden, som stodo täckta af snö och rimgrost, förde tanken hän till vårdagar, då träden prunka i sin hvita blomskrud. Verkligheten, snön och isen, var en bild af tiden, sådan den var, kall och glädjetom. Men tanken på våren var en aning om den tid, som skulle komma, ty redan skref man 1520, och blott ett par månader senare kom till landet den man, som skulle få namnet, "vårt fosterlands befriare och återupbyggare".

* * *

Detta var sagan om en släkt, som aldrig vann sina härskares ynnest, men i stället förvärfvade, hvad som är mera värdt, sina landsmäns aktning och förtroende. Ej lefver dess minne kvar i sång och saga, fastän dess medlemmar alla voro män af heder och tro, hvilka aldrig veko från det, de ansågo rättvist. Ej kröpo de för gunst och makt; deras högsta lag var folkets väl.

— Detta var sagan om Tivedssläkten Dag, som är glömd därför att den i sin sträfvan för det rätta ofta kom att motarbeta de mäktigaste och deras tjänare.

IVAR HALLSTRÖMS NYAFTÄCKTA GRAFVÅRD. Operasångaren Oscar Bergström nedlägger en krans.

I dagarne har å Maria kyrkogård i Stockholm afäckts en grafvård öfver kompositören, professor *Ivar Hallström*. Vid högtidligheten hölls tal af Frans Hedberg. Vården prydes med porträttmedaljong utförd efter ett ungdomsarbete af Lea Ahlborn.

BEMÄRKTA SVENSK-AMERIKANARE.

Klitché: Bengt Silfverparre.
JOHN A. JOHNSON.
Guvernör i Minnesota.

Vid nyligen hållet nominationskonvent i staten Minnesota uppställde det demokratiska partiet svenskar som kandidater till guvernörs- och statssekreterareämbetena, de två mest betydande rummen på vallistan. Guvernör John A. Johnson, hvilken innehaft ämbetet under tvåårsperioden 1905—06, nominerades ånyo till denna höga post — han är den andre svenske statsguvernör i Amerika — och till statssekreterare utsågs läroverksrektorn professor P. M. Magnusson. Guvernör Johnson, infödd svensk-amerikan, ägnade sig före sitt inval åt tidningsmannaverksamhet i St. Peter, Minnesota, där han äger tidningen Herald.

Prof. Magnusson är en ny politisk storhet. Han föddes i Gårdsby s:n, Kronobergs län, 1865, hvarifrån familjen utvandrade till Minnesota och slog sig ned i det stora svenska samhället Ch sago Lake. Vid unga år elev vid det svenska Gustaf Adolfs-läroverket i St. Peter, tog Magnusson studentexamen där 1890, idkade sedan högre studier vid Johns Hopkins universitet i Baltimore samt vid Minnesota statsuniversitet, där han aflade fil. doktorsexamen 1893, fungerade därefter som lärare vid statens skollärareinstitut tills förra året, då han valdes till rektor för det tredje svensk-amerikanska

högre läroverket i Minnesota, benämndt Minnesota College och förlagdt till staden Minneapolis.

Svenskarna i Amerika tillhöra i allmänhet det republikanska partiet och Minnesota-svenskarna utgöra intet undantag från regeln. Men oakadt de där i sta-

ten utgöra en dryg procent af hela befolkningen, vägrar detta parti med oförklarlig ihärdighet att någon enda gång ge dem förnämsta platsen på vallistan, medan demokraterna upprepade gånger gjort detta kloka schackdrag och därigenom vunnit spelet.

Klitché: Bengt Silfverparre.
PROF. P. M. MAGNUSSON.
Stattssekreterarekandidat i Minnesota.

Efter fotografi. Klitché: Bengt Silfverparre.
SVENSKOR I KAPSTADEN. Från vänster: Fröknarne Broman, von Zweigbergh, Mercer, Rothman samt fru Zettergren.

Vid en stor basar som nyligen hölls i Kapstaden till förmån för K. F. U. M:s lokalfdelning medverkade äfven den svenska kolonien på ett ytterst förekommande sätt. Kolonien är icke vidare talrik och det är därför dess mera anmärkningsvärdt att "Sveriges stånd" på tre dagar åstadkom en behållning af 2,000 kr.

VIII ÅRG. 3: E HÄF- TET INNEHÅLLER:

C. O. Taube. — Märta Petri. Ph. Virgin. † — Exportföreningens exporttariffkommitté. — Stockholmsbilder för dagen. — Från Svenska kennelklubbens fältprof med hönshundar. — Örgrytefotbollslaget. — Kolljssion i Sundsvalls hamn. — En familjegrupp af gorillor. — Stora öfversvämnningar i Spanien. — Järnvägsohykan i Italien. — Sigurd. † — Englands nyaste slagskepp. — Internationella ballongtävlingarna i Berlin. — Från Willumsen-utställningen i Göteborg. — Adelaide Ristori. † — "Släkten Dag" af Novir. — Veckans porträttgalleri. — Ivar Hallströms gravvård. — Bemärkta svensk-amerikanare. — Svenskor i Kapstaden.

Obs. Återgivande af text eller illustrationer ur H. & D. utan särskild medgivande förbjudes.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI,
GÖTEBORG. 1906.

INSÄND FÖRSLAG

för vårt porträttgalleri. **Porträtt** och närmare uppgifter — utom dem som böra följa förslaget — **anskaffas genom tidningens försorg.**

Redaktionen.